

Ten Geleide

Voor u ligt een prachtig nieuw nummer van MemoRad, helemaal in het teken van kunstmatige intelligentie (AI). Belangrijk, want AI biedt de kans om het werk in de zorg anders te organiseren. Hierbij is de impact op ons eigen vak waarschijnlijk het grootst. Dat anders organiseren is bittere noodzaak, want we voelen allemaal dat de sector door de vergrijzende bevolking en een groeiend tekort aan zorgprofessionals enorm onder druk staat. Zo voorspelt het Centraal Planbureau (CPB) dat bij gelijkblijvend beleid het tekort in de zorgsector in 2034 oploopt tot 266.000 werknemers.

Administratie en werkdruk

Dat laat de noodzaak zien van een andere organisatie van het werk. AI geeft ons de kans om dat te doen, onder andere door administratieve lasten en werkdruk te verlagen, waardoor we meer tijd hebben voor zorgverlening. Een goed voorbeeld is *Hippocratic AI*. Hun platform *Healthcare AI Agent App Store* kan specialisten bij 25 zorgpaden ondersteunen bij het inrichten van hun werkprocessen, klinische diagnose en besluitvorming. Van eigen bodem is er het programma *Autoscriber*, een systeem dat technologie gebruikt om van een poligesprek een gestructureerde samenvatting te maken. De tekst is direct beschikbaar voor de arts en dit bespaart tot 25 procent aan tijd per consult.

Diagnostische hulp

De kansen van AI bij het verfijnen en verbeteren van diagnostiek zijn mogelijk nog groter. Hierbij gaat het wat mij betreft met name om twee domeinen. De eerste is het verder optimaliseren van onze eigen diagnostische processen, het tweede is het standaardiseren en verbeteren van kwaliteit. Met betrekking tot het eerste deel moest ik nog even denken aan de woorden van onze oud-opleider prof. dr. Paul van Waes in het UMC Utrecht. Hij had, al ruim twintig jaar terug, als vuistregel dat er gemiddeld een groei plaatsvond van diagnostiek (aanvra-

gen) van 5 tot 10 procent per jaar. Ik schat zomaar in dat de meeste afdelingen dat nog steeds herkennen. Elk jaar is het weer passen en meten hoe het werk afkomt.

Niet meer maar slimmer

In plaats van nog meer scanners en nog meer nieuwe collega's en laboranten, wordt het tijd om in te zetten op slimmer werken. In deze MemoRad enkele prachtige voorbeelden uit de praktijk, zoals van Firdaus Hoesein over de rol van AI bij longdiagnostiek, of de inzet van AI en *deep learning* beeldreconstructies, beschreven door Martin Willeminck. Werk dat nauw aansluit bij ontwikkelingen in het Antoni van Leeuwenhoek waarbij Kevin Groot Lipman, Laurens Topff en collega's voor longoncologie en mesothelioomdiagnostiek al werken met de ondersteuning van AI, ook voor RECIST-aanvragen. Dat scheelt tijd én standaardiseert de uitkomsten.

Zeven jaar

Daarnaast kan de kwaliteit van onze diagnostiek omhoog. Cijfers van het IKNL uit 2024 laten op het gebied van de oncologische diagnostiek en behandelingen maar liefst tot zeven jaar verschil zien in overleving op bepaalde tumoren tussen regio's in Nederland. Omdat we onze diagnostische en therapeutische protocollen toch anders hebben, of kennis op de ene plek meer

voorhanden is dan op een andere plek. In een klein land als Nederland toch iets wat we absoluut moeten kunnen oplossen. Landelijk zien we gelukkig steeds meer regionale samenwerking, zoals afgesproken binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA, 2025). Hierdoor is het mogelijk om specifieke kennis en kunde wat meer te concentreren.

Bundelen en opschalen

Het wordt nu tijd om de prachtige lokale initiatieven wat meer te bundelen, tot grotere landelijk geschaalde projecten. Dat kan vanuit de regio's die ontstaan, maar landelijk kan de NVvR ook echt als vereniging vooroplopen en koersbepalend zijn. Niet meer elk ziekenhuis zijn eigen pilot, maar de meest succesvolle en reeds bewezen AI-oplossingen collectief omarmen en opschalen. Daarnaast investeren in onze opleidingen, samenwerkingen met technische universiteiten, en professionals aantrekken in de vakgroepen met aanvullende kennis op het gebied van *computational science*. Kortom, ons vakgebied is nog steeds volop in beweging met enorme kansen op impactvolle innovaties de aankomende jaren. Veel leesplezier met dit themanummer!

Maurice van den Bosch

voorzitter raad van bestuur AvL

Een aanvulling op de visie en wijsheid van Maurice: dit is alweer het vierde themanummer in een reeks; zo snel gaat dat met AI. Dat het snel gaat, ziet ook ChatGPT. Het bedrijf stelt in een mooie *humblebrag* (opscheppen onder het mom van bescheidenheid, *red.*) dat het 40 miljoen euro gezondheidsgerelateerde vragen behandelt. Per dag! Vroeger gold de wet van Moore: elke chip verdubbelt in capaciteit in twee jaar. Dit is inmiddels verouderd. Maak er maar zes maanden van.

'AI en werk' zou een subtitel van dit nummer kunnen zijn. Dat kun je positief zien: AI kan werken waar geen radiologen zijn (zoals in sommige Afrikaanse landen) en AI kan werk creëren (zoals met de gigafabriek in Groningen). Dat AI belangrijk is in de echografie was nieuw voor mij, maar meerdere bijdragen in dit nummer laten belangrijke toepassingen zien.

De minder optimistische radiologen onder ons wijzen op bedreigingen. AI bedreigt traditionele banen. Hoe dat precies zit, vertelt de AI-index. Had ik nog nooit van gehoord, maar dr. Fokke Cnossen (RUG) wees me hierop. Radiologen vallen in de middenmoot voor wat betreft AI-bedreigingen. Laat dat een waarschuwing zijn: nog niet alles is verloren. Maar dan moeten we wel investeren, zoals oud ASML-topman Peter Wennink al stelt. Mooi begin in Groningen!

Paul Algra

gasthoofdredacteur